

esperanto usa

1997(1)

The ELNA Newsletter: News of the Language Problem and Esperanto as the solution

In This Issue:

Statements from students who have completed the 10-lesson postal course.

Testimonials to E-o 5

Bill MAXEY pri Esperanto kaj agado en Ameriko.

Ebriiĝu per A.A.! 10

Unue vi *Semu per libroj* kiel Ĝan Ŭesli STARLING priskribis. Poste, vi

Rikoltu per Reklamoj 11

D Gary Grady demandas,

Kiu Estu Nia Mesaĝo? 12

Both San Francisco and Hartford offer Esperanto

Summer Workshops 15

Kaj niaj regulaj rubrikoj

De la redaktoro 2

Newsbriefs 3

Leteroj al la Redaktoro 4

Nekrologoj 4

Regionaj Raportoj 5

Anoncoj 6

Volas Korespondi 6

De la Prezidanto 7

Recenzo 8

Language in the News 13

Raporto de USEJ 14

ELNA has a new, easy-to-remember toll-free telephone number:

(800) ESPERANTO
(800) 377-3726

This new number is in effect now. We ask that all local groups and activists use this number everywhere in your publicity about Esperanto. Please stop using and publicizing the old number (800-828-5944) and the temporary 888 number (888-2-ESPERANTO); we will eventually discontinue these.

This number works only in the US, not in Canada or other countries. We recommend that you include the full word "ESPERANTO" in any publicity, despite the extra digits, because they make it easy to remember. We recommend also including the

numeric form.

Many thanks to Ed WILLIGER and Steve BELANT for accomplishing this! Ed Williger realized that the new "888" area code gave us the chance to get an easy-to-remember number. He worked to get this number for ELNA and graciously donated the base costs for the first year. Inspired by this, Steve Belant checked the (800) ESPERANTO number and discovered that it was no longer being used by its previous owner. Steve worked with that company to acquire the number for ELNA.

Double your donation!

An anonymous matching donation has been received for the Video Fund.

All donations made to the Video Fund before June 1, 1997 will be matched, up to a maximum

total of \$10,000! So your donation of \$50 becomes \$100; and \$500 becomes \$1000.

Please send donations to the "ELNA TV Project" at the central office.

Annual Convention Scheduled!

ELNA's Annual Congress will take place in San Francisco July 12-14. Please mark your calendars and arrange vacation time!

This is directly following the Esperanto intensive courses at San

Francisco State University, which will be available this year in three-week or one-week format.

Details on both the congress and the course will follow in coming issues.

De la redakto...

ELNA Needs More Depth

For every position within the organization (e.g. president, treasurer, director of the central office, editor of the newsletter), how many members do we have who are both well-qualified and willing to serve? In general, not enough. That is what I mean by saying ELNA needs more depth.

More breadth—more members, more speakers of Esperanto—would be nice, too. But breadth is a different matter. For one thing, breadth can be pulled in from the outside. Depth doesn't come so easily. In general, greater depth must be built up from within the organization.

The techniques for building depth are not secret—mostly they are common sense. But, common sense being much more common after someone has carefully explained something, let me credit Derek Roff for having pointed some of these things out to me, and for having provided a specific example which I will describe briefly later on.

Depth means having people who are both **able** and **willing** to carry out all the various functions of the organization. So increasing the organization's depth means increasing the member's ability and willingness to do the tasks

that need to get done. How can we do this?

The way to get more **able** is to practice the task. Because the people who need the practice are mostly people who don't already know how to do something, the process of building depth results in some of the organization's work being done by people who don't quite know what they're doing. Building depth this way isn't always easy, of course, but I'd like to suggest that this is really one of the tasks of each of the positions within the organization: Cultivate other members who may be future officers, editors, directors, etc. Show them the ropes. Make them more **able**.

In addition to being able, as I said above, they have to be **willing**. That can be grown within the organization, too. People's willingness to take on tasks starts small and grows with success. We need to capitalize on the small willingness to serve that most of our members have. Members who would never consider undertaking the task of, say, organizing a *jarkunveno*, might be willing to do a small piece of that task, such as the outreach to local newspapers and TV stations. The point being **not** that this is a load off the shoulders of the responsible person—it might

Daŭrigo sur paĝo 4

Address for information on the organization, memberships and the international language Esperanto:

Esperanto League for North America
PO Box 1129
El Cerrito, CA 94530

Telephone: (510) 653-0998
For info (800) ESPERANTO
(800) 377-3726
Fax: (510) 653-1468

e-mail: elna@netcom.com

La oficistoj de ELNA estas:

Prezidanto: David Wolff,
Vicprezidanto: Derek Roff,
Sekretario: Ellen Eddy,
Kasisto: Douglas Leonard
Estraranoj: Steven Belant, D. Gary Grady,
Dorothy Holland, William Harmon, David
Jordan, Thomas Eccardt, R. Kent Jones
Randy Dean

Address for editorial submissions, letters to the editor, *volas korespondi*, and anoncoj:

Philip Brewer, redakto
EsperantoUSA
118 Kenwood Rd #354
Champaign, IL 61821

Telephone (217) 355-0714

e-mail: pbrewer@prairienet.org

Correspondence will be assumed to be for publication unless otherwise marked. We will take due care with all submissions, but cannot be responsible for lost items. We encourage disposable submissions. Material that you want returned should be clearly marked and must come with a self-addressed envelope with adequate postage.

Address for submissions for
Newsbriefs
or

Language in the News
Mark Lambert, contributing editor
3501 University Ave.
Des Moines, IA 50311

e-mail: 2080361@mcimail.com

The editor gratefully acknowledges Peter Hull who created the Esperanto-specific characters in the fonts used in
EsperantoUSA.

Newsbriefs

Esperanto in the Media—Mark Lambert, contributing editor

Those of you who are Esperantists and stamp collectors may want to check out the October 1, 1994 edition of *Stamps* magazine. The magazine's cover story is entitled "Esperanto correspondence is great postal history." The article features Esperanto-related postage stamps issued around the world. The article is great and includes photos of Esperanto stamps, the only problem is that the writer referred to Esperanto as a "former" international language! [*Stamps*, Oct. 1, 1994, cover story].

With the Internet accelerating world-wide communications, Internet users are discovering the world language problem in record numbers. *Wired* magazine, one of the leading magazines about computer on-line services, recently ran a 5-page story on planned languages. Esperanto was featured prominently—and for the most part favorably—in the article. The article also talks about the rise of the Klingon language (invented for the Star Trek movie series), and surveys some other planned languages. The article states that "global saturation [of English] is probably not in the cards—too many countries are on guard against English and what it represents...the faint stench of imperialism." And that "if there is ever to be a true international vernacular, it will probably have to be an artificial language. And...Esperanto... still stands as the embodiment of that possibility." [*Wired* magazine, August 1996, p. 4. Submitted by Jeff WILSON and Peggy DOLTER.]

A column entitled "Etceteras" in the *Christian Science Monitor* mentioned some (according to them) "oddball scholarships." Included in their list was the Norwich Jubilee Esperanto

Foundation scholarship to students studying Esperanto in Great Britain. The columnist included the phrase "Jen unu mil pundo—nun EK!" which they translated as "Here's a thousand pounds -- now GO!" Obviously they weren't quite on target with the Esperanto grammar or the translation, but not bad for non-Esperantists! [*Christian Science Monitor*, p.2, July 10, 1996. Submitted by Father Mubarak Anwar Amar. Dankon, Patro!]

Best-selling computer guidebook *The Internet for Dummies* includes a chapter called "Ten Cool Things You Can Do on the Internet." Cool thing #2 is "learn a foreign language." That section includes a rather large plug for Esperanto! With the heading "Everyone's favorite second language," the book's authors recommend Esperanto noting that "the computing community has always exhibited a quiet but persistent interest in Esperanto," which it describes as "simple, regular and easy to learn so that it can be a common international language." The book goes on to tell Mac users can find a "Hypercard stack that teaches the rudiments of Esperanto" and tells people how to find the `soc.culture.esperanto` Usenet newsgroup. [*Internet for Dummies*, 2nd Edition, 1994].

Cecil Adams writes a syndicated column called "The Straight Dope," in which he answers all sorts of questions from readers. When a question stumps him, he posts a message on America On Line (AOL) to find if anyone knows the answer. Says Adams regarding the responses to particular question he posted on AOL: "A sampling of the answers I could read (a lot of stuff on AOL, you can't tell if it's bad spelling or Esperanto)..." [*Honolulu Weekly*,

July 31, 1996, p. 16. Submitted by John Swindle.]

Your columnist was recently reading a paperback reprint of a 1943 pulp story featuring a hero called The Spider. The story mentions the fictitious World Brotherhood Building in New York City, where in the auditorium "a lecture was going on about Esperanto, the universal language." [*The Spider*, "Secret City of Crime," Carroll & Graf edition, 1991.]

A letter from ELNA member Steve BELANT appeared in the *Sacramento Bee* recently, in which Steve commented about the *E. coli* outbreak at the Japana Esperanto Kongreso. [*Sacramento Bee*, August 19, 1996. Submitted by Steve Belant].

In an article in *Commentary* magazine, David BERLINSKI argues against Darwin's theory of evolution. Berlinski states that "the final triumph of Darwinian theory, although vividly imagined by biologists, remains, along with world peace and Esperanto, on the... horizon of contemporary thought." [*Commentary*, June 1996. Submitted by Ruth MELONEL].

* * *

Thank you to everyone who sent articles! I have several more in my possession, ready for inclusion in the next issue. I truly appreciate the help! Please send any mentions of Esperanto in the media to my e-mail address:

2080361@mcimail.com
or to my home address:

Mark Lambert,
3501 University Ave.
Des Moines, IA 50309.

Again, thanks.

Leteroj al la redaktoro

En la informfolio de la Abonservo de ELNA por 1997 troviĝas la nomoj de la gazetoj "La Ondo de Esperanto" kaj "Ruslanda Esperantisto" kun la klarigo "revitalized" (revivigitaj). Ĉu okazis miraklo: reviviĝis la redaktoroj (samtempuloj de Zamenhof), kiuj revivigis en Moskvo kaj Peterburgo siajn gazetojn? Aŭ ĉu ili el la tomo komisiis iun esti iliaj daŭrigantoj?

Tute ne. La miraklon faris la konataj Aleksander Korĵenkov kaj

lia edzino Halina Gorecka el la urala urbo Jekaterinburgo, kiuj simple uzurpis la nomojn kaj la gloron de tiuj pioniraj gazetoj, ŝajnigante sin iliaj daŭrigantoj. Se paroli pri la spirito de la revivigitaĵoj, ĝi nete diferencas de la nobla spirito de la forpasintoj (vidu pri tio:

<http://access.uven.ru/~yura/korj.html>).

Ĉu uzurpo de gazet-nomoj

kongruas kun la etiko de TEĴA kaj de la ĵurnalismo ĝenerale? Ĉiukaze, se iun tagon reviviĝos "La Esperantisto" aŭ "Lingvo Internacia" aŭ, eble, eĉ "Iskra" (de Lenin), oni povos konjekti, kiuj estas la miraklofaristoj.

Boris Kolker
gh090@cleveland.freecnet.edu
1300 Superior Avenue Apt.#2109,
Cleveland, OH 44114, USA.

Nekrologoj

Phil Bliss, longdaŭre aktiva loĝanto en Newington, Connecticut, mortis la 18-an de oktobro 1995 je la aĝo de 80-jara. Li estis membro de la "Radio Relay League" kaj diakono de sia eklezio.

Iom da jaroj antaŭe, Phil kaj mi pasigis multajn horojn ĉiusemajne ĉe la hejmo de Stuart Kittredge,

antaŭa registrarano en Connecticut, kie ni ambaŭ ricevis nian fruan instruon kaj ekzercadon en Esperanto. Ni kune ĉeestis kursojn ĉe la Universitato de Hartford kaj estis ĉartomembroj de nia loka klubo SNEES (Southern New England Esperanto Society).

Phil estis interesita pri la uzo de

Esperanto por traduki inĝenierajn raportojn kaj instruojn, celante distribuon internacian por tiel ŝpari la klopodon traduki ilin en multe da lingvoj. Li deziris ankaŭ pli da uzo de Esperanto pri mallong-onda radiofono.

—de longdaŭra amiko Elmer L. Baxter.

Daŭrigo de paĝo 2

even result in extra work in the form of teaching, managing, and cleaning up mistakes—but that, with another member taking an active part, ELNA gains some depth.

I mentioned above that Derek Roff pointed some of this out to me. Specifically, he made some suggestions for increasing the depth behind the position of editor of the newsletter.

He pointed out that there are several local and regional groups that produce good bulletins, so clearly the talent is out there. One of his suggestions was to make use of some of this ability, by having guest

editors. Having an occasional issue of *EsperantoUSA* produced by a guest editor has several benefits:

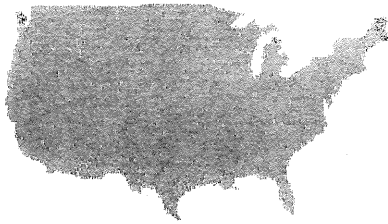
- The membership gets exposed to a different viewpoint.
- The regular editor gets something of a break.
- The guest editor and any helpers learn a lot about what goes into producing an issue of *EsperantoUSA*.
- The guest editor, the local and regional groups he or she belongs to, and any friends and acquaintances that get drawn in to help all get invigorated and become more a part of the national organization.

The specific details could be

worked out individually with each guest editor, but generally the guest editors would be responsible for the content—I would still produce the photo-ready copy for delivery. This would give us a uniform appearance and let the guest editor concentrate on the more interesting part of the task.

So consider this a general call for guest editors. Many people who would hesitate to serve as editor might be willing to serve as guest editor for a single issue. With a bit of success, each guest editor becomes a bit more willing and a bit more able to fill the many active roles ELNA needs.

Philip Brewer, redaktoro

Regionaj Raportoj

California Ĉe la februara kunveno de SFERO, Alex SHLYAFER (kongres-programestro) kaj Orlando RAOLA (ELNA kongresestro)

gvidis la ĉefan temon. Vizitis Arthur F X Rutledge SJ., emerita profesoro kun riĉaj travivaĵoj aparte en Aziaj landoj. Li aktivas por Esperanto inter katolikaj instancoj. Catherine SCHULTZ kompilis du paĝojn de "Testimonials to Esperanto" de la studentoj de la 10-lectiona poŝta kurso—legu en artikolo ĉi-paĝe.

Illinois The *Journal Star* of Peoria featured an

article headlined "Ex-Peorian teaching Esperanto" on Prenda East COOK.

Michigan Two Esperantists have had articles published in popular periodicals recently. Angeline OZGA's "Esperanto: second world language" appeared in the July issue of *The Mature American*. Barbara WALLACE's "Fast talking: Librarian learns Esperanto through the Internet" appeared in the *Heritage Newspapers / The Times Herald*.

Missouri La

Esperanto-Asocio de Sankta-Luiso skribas leteron al la Hungaria ambasadoro por protesti la haltigon de la Esperantaj dissendoj per radio.

New York Ĉe la januara kunveno de la Esperanto-Societo de Novjorko, Tom Eccardt anoncis

novan komencantan Esperanto-kurson. Li ankaŭ gvidis formalan debaton pri la temo "Ĉu oni oficialigu la anglan lingvon en Usono." La celo de la debato estis provi la debatan telenton de la debatantoj kaj klarigi la temon de la debato.

From the evaluation sheets filled out by students completing the postal course

Testimonials to Esperanto

Compiled by Catherine SCHULZE

So far, 567 postal students have received their Certificates of Completion. Almost without exception they advocate including Esperanto in the school curriculum. Most recently, the statement by Dale Carter of Orem, Utah, prompted me to do a random search through the evaluations. The observations of these newcomers to Esperanto seem worth sharing.

Answers to the question:

What do you feel about Esperanto in general? Should it be taught in our schools?

"Esperanto is an amazing language and has great potential for allowing people to communicate easier and more widely in the world than would happen

with natural languages. It would be good to offer it as a language choice in the schools...

"I lived in Bolivia for two years during which time I learned to communicate in Spanish and Aymara (spoken by Bolivian and Peruvian natives near Lake Titicaca). I have also had minimal instruction in Russian and Mandarin. Since native languages are difficult to learn well, I feel I can learn about more cultures and people by learning Esperanto. I also intend to encourage others to learn it."

"Thank you very much for offering the 10-lesson postal course. The lessons are clearly presented and build confidence. My family doesn't have the

experience of prior language study, but they are learning quickly and sometimes remembering more than I do."

—Dale CARTER, Orem, Utah.

"Esperanto should be taught in schools. More people should be made aware of it."

—Thomas KELLEY, computer analyst

"Should be promoted in schools as a second language to reduce insular attitudes and provide an easy, success-loaded experience in foreign language learning."

—David COWELL, printer

Daŭrigo sur paĝo 14

Anoncoj

WANTED—A professional expert translator of English into Esperanto to consider translating Dr. Deepak Chopra's book *The Seven Spiritual Laws of Success*, approximately 120 pages, 5"x7".

Translator would negotiate directly with author and publisher. Please send name and address to Ms. Becky Hanson, Director, The Global Network for Spiritual Success, P.O. Box

2611, La Jolla, CA 92038-2611, USA, or send to L.D. Prehn, 930 Ponderosa Trail, Prescott, AZ 86303-4546, USA.

Volas Korespondi

Svetla STOEVA, Polk. Baklanov 16a, BG-8600 Jambol, Bulgario. 30-jara bibliotekistino, edzino kaj patrino, deziras korespondi.

Aleksandr ŜKURKO, ab. ya. 178, RU-603146 Niĵnij Novgorod, Rusio. 18-jara studento pri historio deziras korespondi pri sociologio, fantasto, nifologio, kosmo, muziko, sporto.

Snjezana CVRTILA, Trumbiceva 4/VIII, HR-10010 Zagreb, Kroatio. Komencanto, 40-jara virino, edzino, kun tri infanoj. Laboras kiel kalkulistino de pensioj. Edzo estas fotografisto. Kristanoj. Ŝatas legi, desegni, kaj la familian vivon.

Ljubica BAKIC-TOMIC, B. Magovca 9, HR-10000 Zagreb, Kroatio. Komencanto, 41-jara virino. Profesorino en humanista scienco. Serĉas amikon por korespondado.

Melanija GRIGIC, HR-10000 Zagreb, Grizanska 75, Kroatio. Interesiĝas pri indianoj kaj vere dezirus korespondi kun indiano.

Geesperantistoj el Niĵnevartovsk deziras korespondi pri diversaj temoj. Respondo garantiata. Interklub, ul. 60 let Oktjabrja 6-135, RU-626440 Niĵnevartovsk, Rusio.

Anna BUZZI, via della Campagna n-o 24/3, IT-40127 Bologna, Italio. 27-jara pentristino ŝatus korespondi kun

usonaj geesperantistoj. Ŝatas legi.

Jolanda JÓZSI, str. Patinoarului 12/A/3, RO-4100 Miercurea Ciuc, Rumanio, serĉas esperantaĵojn "Konu la mondon per Esperanto-turismo."

Manuel Rodriguez POMPA, San Indalecio 515 apto 2, CU-10500 San Bernardino y Zapotes, Kubo. 36-jara, deziras korespondi Esperante kaj hispanlingve kun usonanoj pri diversaj filozofiaj kaj religiaj temoj.

Olga SRKOC, Cvjetna cesta 9, HR-10000 Zagreb. Kroatio. 50-jara dentistino serĉas korespondantojn. Intereso: legado, filatelo, montgrimpado.

De la prezidanto

Saluton ĉiuj,

ELNA and *EsperantoUSA* are back and ready for action!

As an activist in the Movement for over fifteen years, I have often been asked, "Why hasn't Esperanto succeeded yet?" The answer is not that Esperanto is somehow lacking. The answer is that Esperanto organizations are lacking. In particular, ELNA lacks human and financial resources; local groups lack resources and expertise; and because of this, the Movement lacks the publicity—the outreach—necessary to tell people about Esperanto. We need to work on all of these: we can't make progress on any one of them without progress in the others. I will encourage ELNA to work on these three areas.

For resources, we have restarted the National Talent Bank so we can better track our human resources; I plan to start a Resources Committee to coordinate fundraising. You may also see one or more new membership categories in 1998 to encourage some fundraising. For local groups, where new Esperantists get their start, we hope to improve expertise and assist new groups with a local group newsletter (Bill Maxey has started this) and a Handbook for Local Groups. For publicity, the Publicity Committee will work out definite goals.

To measure our results—and to keep us on track—I've set a goal of 2000 members for ELNA in 1999, when my term ends. Thus the slogan 1999/2000.

Now for my favorite part of the column. Thanks and congratulations to...

Ed Williger and **Steve Belant** for acquiring (800) ESPERANTO for ELNA (see the article on page 1). This will significantly improve

our publicity efforts. Ed received an "Ege Bone!" for his work on this.

Mary Napolitan and **Gil Guillory** (also "Ege Bone!" recipients) for assisting Kent Jones in his crucial project of teaching Esperanto to teachers.

Randy Dean for preparing our World Wide Web home page. <http://www.esperanto-usa.org> is only just beginning but check it out anyway. Randy will be adding much more over the next months.

Bill Maxey for the local groups survey and for starting a local groups newsletter. The newsletter has long been mentioned by local groups as one of their top needs, but until now we have not had a volunteer to handle this.

A huge thank-you to the **anonymous donor** who gave ELNA \$31,500 (\$22,000 to the Endowment Fund, \$3,500 to the Schulze Memorial fund, and \$6,000 to the Videotape Course fund). The interest from the Endowment Fund donation is worth more than a \$1,000 donation every year—forever.

Ellen Eddy for a good article and photo in the August 1 Martinez News-Gazette. The photo included SFERO's two Local Group Achievement Awards from 1996, and the article mentioned ELNA's 800 number. Also congratulations to **Ann Somers**, for a good article in the Nashua (VT) Sunday Telegraph (with another good photo and a picture of *La Aventuroj de Tom Sawyer*, again with our 800 number. **Kent Jones** and **Steve Belant** also generated publicity. And The Beacon (MA) printed an article (with 800 number) about Esperanto and my election as

ELNA president.

Dr. Julius Manson, Commissioner for the UN. The UEA made him an Honorary Member for his long work at the UN (see Esperanto, June 1996, p. 105).

Daniel Cuthbert and **Jozef Truong**, also cited by Esperanto for their activities at the UN for TEJO (June 1996, p. 109).

Thanks also to everyone who filled out a **Talent Bank form**. We have already put some of these talented people to good use. If you haven't filled one out yet, you can contact me, Derek Roff, or the Central Office for a copy.

And last... if you haven't renewed yet, please help us out. We're back, we're ready to go—and you can help. Please renew, and consider a supporting membership or at least a donation to one of our worthwhile funds.

David Wolff
6 Durkee Road,
Acton MA 01720
(508) 264-0286 (8-10 pm
Eastern time weekdays, noon-5 pm
weekends)
(617) 433-9464 (days)
dwolff@brooktrout.com

Recenzoj

Peter Benson. *Comprehensive English-Esperanto Dictionary*. El Cerrito, CA: ELNA, 1995. 607 pp. From ELNA hardbound CEED01, \$26.95 (nonmembers), \$25.60 (ELNA members); paperback, CEED02, \$19.95 (nonmembers), \$18.95 (ELNA members).

reviewed by Mark Fettes

This publication may be the most significant event in Esperanto lexicography since the launch of the *Plena Ilustrita Vortaro* (PIV; Waringhien 1970) a quarter-century ago. A comprehensive bilingual dictionary for English speakers has long been needed, not only in countries where English is the dominant first language (primarily the U.S., Canada, Britain, Ireland, Australia and New Zealand), but wherever it is taught as an important second or foreign language. These days, whether we like it or not, that means the world.

Benson's work is superior to any of its predecessors, notably the English-Esperanto section of the widely-used "Teach Yourself" dictionary (Wells 1969), for a number of reasons. It is more complete and up to date: the author claims that every *kapvorto* in PIV and its supplement (PIVS; Levreaud and Waringhien, 1987) is represented here, i.e. as the Esperanto equivalent of an English word or expression, as well as a few hundred neologisms, which are both listed in the body of the dictionary and bestowed with an Esperanto definition in a separate Glossary. More telling, however, is the care which Benson has taken to distinguish between the multiple meanings of common English words, including a wide range of idiomatic expressions. Where Wells, for instance, disposes of **go** in six lines, Benson gives it one

and a half pages, distinguishing no fewer than 12 basic meanings and 57 turns of phrase, each requiring a different translation in Esperanto. This level of care is maintained throughout the dictionary, and makes it far more useful for the inexperienced Esperantist or for speakers of English as a foreign language. (Esperantists throughout southern Asia and the English-speaking countries of Africa will find this work a godsend. It may even help them come to grips with the eccentricities of English!)

As an illustration, here is a rather briefer entry. In Wells, fashion is glossed as *modo; formi; maniero*. The CEED gives the following possibilities:

(make, form, gen), formi [tr];
(shape a garment), fasoni [tr];
(shape garment or other object by cutting etc.), tajli [tr.];
(manner), maniero;
(style), modo

and then adds the following sub-entries:

fashionable, in fashion, laŭmoda;

out-of-fashion, old-fashioned, eksmoda, malmoderna;

after a fashion, (somewhat), iom, ioma.

Observant readers will note the abbreviation (tr), meaning that the verb concerned normally takes a direct object (i.e. a word ending in -on), and the helpful (gen), indicating a general, non-technical usage in Esperanto. These are the most useful of a few dozen abbreviations explained in the prefatory notes, which form an extremely valuable introduction to the dictionary.

Now for some cavils. The CEED would be still more useful if it were more generous with its cross-references (for which the normal dictionary usage is *resendoj* rather than the

cumbersome *kruc-referencoj* listed by PIV and CEED). Their value is illustrated by the entry for **cheat**, cross-referenced to **trick**, **fraud**, **charlatan** and **dupe**: from the lonely *fripnoli* suggested under the former, we arrive at *ruzo*, *artifiko*, *trompo*, *fraŭdo*, *ĉarlatano* and *dupo*, which together give us a much better picture of the semantic field covered by "cheat". Yet this level of cross-referencing is an exception in the CEED. For **collide**, for instance, we have only *kolizii* and *karamboli*; a simple cross-reference to **hit** would add *trafi* and *frapi*, while **bump** would provide *kunpuŝigi* (glossed, by the way, as "collide with"). Similarly **disappoint** gives only the rare *desaponti*, but a cross-reference to **(dis)enchant** would give *senluzigi* as well as suggesting the possibility of *malĉarmi* and *malravi* (*elrevigi* seems to be missing altogether). As it is, users must rely on their own imaginations or a handy thesaurus to chase down synonyms. UEA's modest *Esperantaj sinonimoj* (Ojalo 1993) is of some help here.

Another area in which cross-references would be useful is in the CEED's welcome innovation of listing taxonomic names as separate entries, so that under **Brassica**, for instance, we find *brasiko*, *rapo*, *napo*, *florbrasiko*, *bruselbrasiko* and *brokolo*, among others. Unfortunately, perhaps to save space, the corresponding entries for **cabbage**, **turnip**, **swede**, **cauliflower**, **Brussels sprout** and **broccoli** do not include the Latin names. While one can always ferret these out of PIV or a good English dictionary, there seems no reason for the CEED not to include this form of cross-reference, particularly since it helps to clarify some of the gaps in Esperanto's everyday vocabulary.

(Why are **butter beans**, **Lima beans**, **sieva beans**, **mung beans**, **kidney beans** and **green beans** all just *fazeolo*? The entry for **Phaseolus** makes the link clear, while inclusion of the specific names would make it feasible to coin more precise terms, if needed.)

One could also wish for more double listings of compound words. I looked in vain for **earthworm** under **worm** and for **traffic light** under **traffic**: the first turned up under **earth**, the second under **light**. (Spelling as one word or two is not a reliable guide, e.g. the entry for **light** includes both **daylight** and **night light**.) The prevalence of compound words in English makes this a frequent source of annoyance; it may also have contributed to obvious gaps, e.g. "street light" is to be found neither under light nor street, "race car" is missing under both race and car, and so on.

As for actual mistakes, they are pleasingly few, although they of course exist. Some are simply taken over from PIV, e.g. the rare *televizio* instead of normal *televideo*, the minority-usage *komputoro* instead of the widespread *komputilo*, and, more irritatingly, *Koreo* in place of the standard *Koreio/Koreujo* and *Ukrajno* in place of *Ukrainio*. Although it could be argued that Benson is simply following the norms established by Waringhien and the Akademio, he has not hesitated to correct PIV and PIVS in other places "when common usage differs from them or when there is other good reason to do so" (p. 1). This principle could have been more widely applied.

Having brought up the sensitive area of ethnic terms, several others need revising: **Basque** is given as *Vasko* where *Eŭsko* is to be preferred; **Georgia** (the Transcaucasian state) should be *Kartvelio* rather than *Gruzio*;

Romany is *Romao*, not *Romo* (and should be cross-referenced, with a stylistic note, to **Gipsy**), and **Macedonia** is *Makedonio*, with a -k-, not a -c-. Of the 200-odd indigenous peoples of North America, only the **Apache**, **Dakota**, **Sioux** and **Blackfoot** (oddly listed under foot), along with the family names **Algonkena** and **Irokeza**, appear to rate a mention, which in a work "reflecting the American branch of the English language" is a remarkable omission, to say the least. Again, most of these mistakes and lacunae can be traced back to PIV.

Of concern are a number of inconsistencies. *Bruselbrasiko*, listed under **Brassica**, above, and under **Brussels**, appears under **sprout** as *burĝonbrasiko*. *Faksilo*, which receives the definition of a fax machine in the Glossary, is replaced in the body of the dictionary (under fax machine) by the imaginary **faksatoro*. *Eno*, correctly given in the entry under **yen**, becomes **jeno* in the table of symbols (p. 11). **Dune buggy** is *dunaŭto* under **dune**, *plaĝojipo* under **buggy**; **wonton** is *vantano* under the main entry and *huntuno* (PIV) under **dumpling**. These minor slips suggest that the cross-checking of the manuscript was not as systematic as it should have been; or that the policy on providing alternative Esperanto forms was not fully worked out.

The latter issue, indeed, would bear some rethinking. A *faksilo* is for many people also a *telekopiilo*; a *pagajo* in table tennis is also (perhaps usually) a *batilo*; *labia* often means simply *lipa*; an *agariko* is also a *ĉampinjono*. If only the first alternative is listed in each case, the dictionary user may have fewer decisions to make, but she or he also has fewer choices, fewer opportunities to develop a personal style. They may also be guided away from international

usage: a *ludilurso* is usually a *pluŝurso*, an *ircelo* is more often a *vojaĝcelo*, *sekskuniĝi* is less common than *amori*, and a *ventoŝirmilo* (in a car) is generally a *glaco*, although CEED lists only the first term in each case. These examples can readily be multiplied, and suggest that future editions should be less sparing of synonyms—in addition to the more generous cross-referencing advocated above.

There is also a scattering of genuine errors, often caused by interference with the English term. A **tire** is only a *pneŭmatiko* if it's inflatable, otherwise a *bendo*; **frizz** is not *frizi* but *krispigi*; **just** is *ĵus* only for past events, otherwise *ĝuste*, *ĝuste nun*; **mall** should be *butikaro*, *butikocentro* or *butikumcentro*, not *bazaro*; **ripple** is *krisp(aĵo)* only in solid matter, otherwise *ondeto*; **cross-country skiing** should be *promenskiado*; not *transgrunda skiado*. Some coinages appear clumsy (*dikmalalta* for **roly-poly**, instead of *rondkorpa*), others enigmatic (*fidislimi* for **gerrymander**, where *elektolima manipulado* would be clearer). The value of such CEEDisms as *burgo* ("burger"), *submanĝaĵo* ("junk food"), *marŝmalo* ("marshmallow"), *Halovino* ("Hallowe'en"), *komjuno* ("commune") and other North American coinages will probably remain a subject of debate for some time to come.

Despite these reservations, the CEED's virtues, in terms of comprehensiveness and clarity, far outweigh its shortcomings. I believe it to be one of the better bilingual dictionaries available in Esperanto, and probably close to the limits of what one individual can reasonably achieve—just as the PIV itself will probably only be bettered through a team effort using modern methods of corpus

Daŭrigata sur paĝo 12

Ebriiĝu per A.A.!

verkis Bill MAXEY

The Third All-American Esperanto Congress in San José, Costa Rica, in February of last year (see the reports by Ellen Eddy in the Spring 1996 elna newsletter and Atilio Orellano in esperantoUSA 1996(1)), set the stage for an all-out effort to intensify the Esperanto presence in all countries on the American continent: strengthening and developing the Esperanto communities in those lands where it has already taken root, and introducing it into the others. We Esperantists in the United States, mainly because of our many and varied resources, have the potential to make a major contribution to this effort. In return, we stand to gain a great deal both as Esperantists and as citizens of the world from learning first-hand about language and life in the countries of "our fellow Americans." This article is an introduction to Amerika Agado, including some historical and contemporary facts about Esperanto in the New World. At the end (again in English) are several suggestions for getting involved immediately.

Amerika Agado estas grava kampanjo lanĉita per UEA (simile al tiuj por Afriko kaj Azio) cele la disvastigon kaj flegadon de E-o en la landoj de la amerika kontinento. Rimarku ke temas ne nur pri malriĉaj landoj aŭ pri tiuj kie E-o mankas, sed ankaŭ pri tiuj en kiuj E-o jam radikiĝis. Tutcerte la ĉefa atento estos sur tiuj landoj kie troviĝas nur kelkaj E-istoj, kie mankas mono kaj materialoj, sed kie tamen daŭras sufiĉe da intereso kaj energio. Oni tuj pensas pri la ege malgrandaj grupoj en Nikaragvo, Portoriko, kaj Ekvadoro, kaj la multnombra sed

mankhava asocio en Kubo. Sed indaj celoj estas ankaŭ plifortigi la E-komunumojn en landoj kiel Usono, Kanado, Brazilo, Argentino, kaj Kolombio, revigligi tiun en Meksikio, kaj enkonduki E-on al landoj kiel ekz. Bahamoj, Barbadoso, Salvadoro, Surinamo, kaj Paragvajo. Estas ja multmulto fareda!

Preterdube ni amerikanoj havas malpli multajn lingvajn problemojn inter ni ol la aliaj kontinentoj (krom Aŭstralio, kompreneble). Tamen en niaj nacioj troviĝas ne malpli ol ok oficialaj lingvoj: la hispana, la franca, la portugala, la nederlanda, la ajmara, la keĉua, la gvanaria, kaj la angla. (Krome, en Groenlando, kiu ja estas amerika sed ne sendependa nacio, oficialaj estas la dana kaj la groenlanda.) Kvar landoj havas pli ol unu oficialan lingvon. En kelkaj la plej kutima lingvo estas iu kreolo, aparta dialekto, aŭ interlingvo (ekz. la tong srana en Surinamo). Kelklande enmigrintaj grupoj konsistigas grandan parton el la loĝantaro (ekz. la hindoj en Surinamo kaj en Trinidado kaj Tobago) kaj iliaj lingvoj estas ofte uzataj. Kaj ne paroli pri la pli ol 400 indiĝenaj lingvoj tra la tuta kontinento, de Kanado kaj Groenlando al Horna Kabo! Multmultaj homoj en Ameriko ja estas minimume dulingvaj, kio certe malpligravigas la "lingvan problemon" ĉe ni. Sed la situacio eble estas iom pli komplika ol ni usonanoj konscias. Eĉ la organizaĵo de Amerikaj Ŝtatoj havas kvar oficialajn lingvojn: la hispanan, la francan, la portugalan, kaj la anglan. Ĝi do similas al la UN rilate tradukproblemojn.

E-o havas tre longan historion en Ameriko. Jam en 1887 Zamenhof sendis la Unuan Libron

al Henry Phillips ĉe la Amerika Filozofia Societo en Filadelfio, kaj la nomo de tiu homo aperis inter la 1000 en la unua E-adresaro. Tamen la unuaj E-grupoj en Usono estis fonditaj nur en 1905. Antaŭ tiu jaro jam ekzistis grupoj—kaj E-gazetoj—en Kanado, Ĉilio, Meksikio, kaj Peruo. Kiam E-o festis sian dudek-kvinan jaron (1912), troviĝis E-grupoj en 12 amerikaj landoj.

Ses Universaliaj Kongresoj okazis en Ameriko. La Majstro mem ĉeestis la unuan, en Vaŝingtono (1910), kie li eldiris sian revon ke E-o "baldaŭ eĉe resonos en ĉiuj anguloj de via lando kaj tra tuta via kontinento." Sekvis la aliaj en 1915 (San-Francisko), 1972 (Portlando), 1981 (Braziljo), 1984 (Vankuvero), kaj 1990 (Havano).

Nuntempe troviĝas E-istoj en minimume 20 el la 36 sendependaj landoj an Ameriko (mankas ĉefe la karibaj). Dek kvar havas landajn asociojn kaj kvin havas ankaŭ oficialajn TEJO-sekciojn. Aparte rimarkindaj estas la E-komunumoj en Brazilo, kie dum multaj jaroj E-o viglas pro ligiĝo de la lingvo kaj la spiritista kredo ke tiuj en la "transmondo" parolas ĝin, kaj en Kubo, kie eĉ registara subvencio de E-o kondukis dum nur kelkaj jaroj al la plej densa E-komunumo en la Nova Mondo.

Kiom da E-istoj troviĝas en nia kontinento? Kompreneble, neniu scias. Tamen en la jaro 1995, UEA-anoj en Ameriko nombriĝis 2619 (12.45 elcentoj de la tuta membraro), do preskaŭ certe la ĝusta nombro minimumas 5000.

Du aferoj kiujn oni trovas en multaj amerikaj landoj—sed ĝenerale ne en Eŭropo, Azio, kaj Afriko—estas (1) grandaj distancoj, kiuj malfaciligas komunikadon kaj renkontiĝon inter

E-istoj, kaj (2) la manko de vera bezono eklerni alian lingvon. Do kredeble ni ĉiuj povos kune cerbumadi kaj kunlabori cele al vere kontentiga solvo de tiuj gravaj problemoj.

Rilate aliajn aferojn ni amerikanoj tamen ege malsamas. Ekzemple, la meznombra ĉiujara enspezo en Nikaragvo ĉirkaŭas US\$340; en Usono, \$23,240. En 10 amerikaj landoj la ĉiujara enspezo estas malpli ol \$1,200. Sekve, ni havas multoble pli da mono (kaj pli da libertempo) por E-aferoj: aĉeti librojn, aboni gazetojn, partopreni diversajn aranĝojn, vojaĝi eksterlanden, komuniki interrete, k.s. kiuj estas nura revo por multaj gefratoj niaj. Ni loĝas en la plej multpova kaj konsumisma lando sur la terĝlobo kaj (plejparte) parolas denaske la plej furoran lingvon. Oni ofte aŭdas pri la nerealigita ekonomia potenco de Meksiko kaj Brazilo, tamen restas la fakto ke Usono ankoraŭ okupas unikan pozicion. Ne dubindas tio ke homoj en aliaj amerikaj landoj konas nin multe pli bone ol ni ilin. Ni havas multon sciigi pri tiuj aliaj landoj, ĉu ne?

Dum la venontaj tri jaroj, antaŭ la Kvara Tut-Amerika Kongreso en Bogoto, Kolombio, on 1999, necesas ke E-istoj ĉie en Ameriko kreu firman fundamenton por sukcesigi E-on en la Nova

Mondo. La ŝajne unuaj paŝoj estas starigi personajn ligojn, ekscii pli pri la aktuala stato, plialtigi konscion, rikolti ideojn, kaj amasigi financajn kaj homajn rimedojn.

La Komisiono pri Amerikaj Aferoj de UEA, estrata de Atilio Orellana Rojas, kunvenos ĉe la UK en Prago kaj pridiskutos la plej konvenan kaj oportunan laborplanon. Jen kelkaj el ties eroj: firmigi kunlaborajn rilatojn inter la landaj asocioj, membrigi amerikajn aktivulojn al UEA, zorgi pri vojaĝoj por tiaj aktivuloj, aranĝi instruvojaĝojn en Ameriko, subteni diversajn ĝemelajn rilatojn, kaj starigi paperan kaj interretan revuojn (Jam funkcias tiu lasta ĉe www.correionet.com.br/~james/ameriko.htm).

Krome, la landkongresanoj de ELNA pasintjare aprobis rezolucion kiu apogas amerikan agadon kaj komisiis al Doroteo Holland ties prizorgadon. Ni do turnu nin iomete for de Eŭropo kaj pli rekte suden (kaj norden!). Tiu emfazo pri amerika agado ankaŭ estas bona okazo por ke Usono plue agu interne de sia propra E-komunumo, taksu siajn bezonojn kaj rimedojn, kaj ĉiel plifortigu. Nin atendas multe da okazoj por kunlaborado kun diversaj aliaj landoj, kiuj rezultigos reciprokajn helpon. La ebloj estas vere kapturnigaj, kaj la eventualaj

profitoj ebrigitaj. Aliĝu do al A.A.--laŭ E-o!

Here are several simple things that are useful first steps in turning our attention to our neighbors:

- *Learn more about other countries in America, their geography, history, culture, current events, etc.*
- *Make a financial contribution either to UEA's Fondaĵo Ameriko, the interest from which helps support Esperanto projects in America, or directly to a project or group in some American land.*
- *Correspond with an Esperantist in a Latin-American country. Names and addresses from Cuba, Brazil, Argentina, and other lands appear often in various Esperanto publications.*
- *Save Esperanto books (especially easy readers) and magazines that you no longer need for sending to a group in a country that would welcome them. (More information in a later issue.)*

After our AA campaign heats up, more concrete projects will be undertaken, but these simple steps will get the ball rolling and turn our attention toward this new direction. Thank you!

Rikoltu per Reklamoj

verkis Ĝan Ŭesli Starling

Ĉiu E-isto havas sian propran ideon pri kiel plej efike plibonigi la movadon. Ankaŭ mi havas. Mi decidis antaŭ longe ke la kara movado estus multe pli bona se ĝi havus iom pli da personoj kiaj mi mem por helpi dilui la nuntempan miksecon. Laŭ mi, la movado nun plorinde suferas pro trodenseco de stranguloj kiaj vi. Bona ideo ĉu ne? Certe jes.

Do, kion fari? Laŭ unu metodo oni povas provi propagandadi ene

de la movado mem por konvinki kelkajn el vi pri la justa kaj rekta vojo. Sed tio ŝajnas esti iom problema. Mi jam renkontis multajn el vi kaj trovis vin preskaŭ nmoveblaj pri viaj propraj interesoj kaj opinioj. Tia laboro certe estos vana.

La alia metodo estus kinvinki al ekstermovadaj bonuloj jam normaligitaj pri la plej justaj ideoj ke ankaŭ Esperanto havas valoron kaj meritas la laboron de ilia

studemo. Sed ankaŭ tiu vojo prezentas en si etan problemon. Ĉirkaŭe serĉante la homojn en mia regiono, mi trovis tre malmulte da normaluloj. Plejparte ili konsistas el stranguloj preskaŭ tiom raraj kiom vi. Ve. Miloble ve.

Kion fari? Kie mi trovu normalulojn? La solaj normaluloj kiujn mi konas estas tiuj kiuj verkas rubrikojn en certaj raraj

Daŭrigo sur paĝo 12

Kiu Estu Nia "Mesaĝo"?

verkis D Gary Grady

Profesiuloj pri reklamado kaj publikaj rilatoj kutimas demandi, "Kiu estu nia 'mesaĝo'?"

Alivorte: Kion ni emfazas en nia informado? Kiujn ideojn ni volas restigi en la mensoj de homoj, post kiam ili legas informilon aŭ aŭdas prelegon pri Esperanto?

Tre valoras por Esperantistoj interkonsenti pri almenaŭ unu ĉefa mesaĝo, ĉar ofte oni devas aŭdi aŭ vidi novan ideon multfoje, antaŭ ol oni komencas pensi pri ĝi serioze. Oni ja povas prezenti aliajn ideojn en nia informado, sed estas bone, se ĉiu reklamilo kaj informilo portas iumaniere la kernan mesaĝon.

(Ĉi tiu ne estas nova ideo. La romia senatano Cato (la pli aĝa) finis ĉiun sian parolon en la senato per la vortoj, "Kartagio detruenda estas." Ni ne devas esti tiom rigidaj, kaj certe ne tiom perfortemaj, sed notindas, ke la senato fine agis, kiel Cato volis.)

En la pasinteco la kutima mesaĝo de E-o aktivuloj estis, ke la mondo bezonas E-on. Tiu mesaĝo ne multe sukcesis pro la faktoj ke

(1) ĝi instigas nur kelke da homoj agi *nun* por lerni la lingvon kaj partopreni la movadon. La cetera homaro estas tute kontenta atendi ĝis la fina venko; kaj

(2) multaj homoj, prave aŭ ne, absolute rifuzas kredi, ke E-o iam atingos finan venkon. Eĉ multaj esperantistoj, inkluzive min, emas dubi.

Pro tio, mi konsilus, ke nia mesaĝo estu pli proksima al tiu de Kokakolo (la trinkaĵo, ne la birdparto):

"Esperanto pliriĉigos vian vivon."

Parolante pri vojaĝado, korespondado, estonta lingvolernado, aŭ kio ajn, ni povas emfazi la nunajn avantaĝojn.

La avantaĝoj ne devas esti ĉiuj

pure praktikaj. Politika neŭtraleco eble povas ŝajni iom nebula, nepraktika afero, sed ĝi estas vera avantaĝo: "Vi povas komuniki kun eksterlandano en facile lernebla, politike neŭtrala lingvo. Tiel vi montras respekton al la alia homo, ne postulante, ke li aŭ ŝi parolu vian nacian lingvon."

Tia mesaĝo allogus idealistojn, sed la emfazo pri nunaj avantaĝoj allogus samtempe neidealistojn kaj eĉ skeptikulojn, se niaj reklamoj estas sufiĉe honestaj kaj kredeblaj.

Ni ne troigu; ne necesas. Esperanto ja estas interesa kaj utila nun, hodiaŭ. Ni informu la ceteran mondon.

(Kaj jes, se sufiĉe da homoj aŭskultos kaj lernos, vi rajtos priridi min pro mia malkredo pri la fina venko, ĉar ĝi ja venos. Eble la sola praktika vojo al la fina venko iras tra Raŭmo.)

Recenzo, Daŭrigo de paĝo 9

analysis. Thanks to Pete Benson, the lexical treasures collected and sorted by Waringhien are now readily available to the casual browser: as you peruse this review over a *benjeto* or a plate of *bukano*, toying absent-mindedly with a *tombaka breloko*, you can rest assured that a word for your every need is but a book-order away.

As the publisher, ELNA now bears the responsibility of ensuring that the CEED is efficiently marketed to reach as wide a public as possible, not only in the United States but overseas. (In this context it is a pity that more care was not taken with the cover, which is outstandingly dull and unlikely to impress the professional bookseller.) Given the financial constraints of many potential users in Africa and Asia, I trust that

ELNA has also given some thought to making a limited number of copies available to them at subsidized rates, or even as an outright donation. This work, like Esperanto itself, is too important to be monopolized by a Northern coterie of nations.

References

Levraud, Roland, and Gaston Waringhien. Plena ilustrita vortaro—suplemento. SAT, 1987.

Ojalo, Jaan. Esperantaj sinonimoj. UEA/Fundación Esperanto, 1993.

Waringhien, Gaston. Plena ilustrita vortaro de Esperanto. SAT, 1970.

Wells, John. Esperanto-English dictionary. EUP, 1969.

Rikoltu, daŭrigo de paĝo 11

ĵurnaloj kiujn mi mendas de tre foraj lokoj. Jen! Jen la solvo. Mi reklamos Esperanton en tiuj samaj ĵurnaloj. Tiel mi povos trovi normalulojn por plibonigi la movadon.

Komence mi aĉetis reklamojn unuope. Por unu la kosto estis ĉirkaŭ dudek kvin dolaroj. Tiuj ĉi reklamoj diris kelkajn vortojn pri la facileco de Esperanto kaj montris la 800-an telefonnumeron por la senpaga perpoŝta kurso. Ne tro longe post tio mi sendis e-poŝton al ELNA por esplori pri la rezulto. Kelkaj ja respondis! Do mi aĉetis tut-jaran kontrakton kaj petis al ELNA ke ĝi informu min pri ĉiuj kiuj mencias mian reklamon sur la respondmaŝina bendo por ke mi povu persone kontakti ilin kaj prizorgi ilian studadon. Se ĉio progresos bone, ne tro longe post nun la movado superverŝe inundigos per tiaj bonuloj kiaj mi. Kaj post tio mi povos ĝui tute normalajn konversaciojn pri altkvalitaj subjektoj sen devi suferi tiom multe la babiladon de tiaj stranguloj kiaj vi. Ahh, bone... Kion vi faros?

Language in the News

News of the World Language Problem—Mark Lambert, contributing editor

When the U.S. government speaks, it must speak only in English, the House of Representatives voted recently. After rancorous debate, the House voted 259-169 to make English the official language of the United States government. The bill, whose critics say will be easily derailed in the Senate, would require most official federal government documents be printed in English. It would allow, but not require, states to stop printing bilingual ballots. One supporter, Rep. Gerald Solomon, R-N.Y., stated: "This is the land of opportunity and the language of the land of opportunity is English." Opponents called the bill unneeded, unconstitutional, insulting and divisive. "This is a solution in search of a problem," said Rep. Gene Green, D-Tex. If the legislation ultimately passes (and at the time this was written, it has not passed the U.S. Senate) it would mean that things like U.S. tax forms and information about how to get Social Security would be printed only in English. It would not affect the U.S. Census count which is conducted every decade. [Source: ACLU press release.]

The Associated Press reports that Canadian province Quebec has reinstated the Commission for the Protection of the French Language, which many call the "language police" or "tongue troopers." The Commission's investigators will inspect store signs, and will check package labels, restaurant menus for prominence of French over English. Also all computer software must be available in French unless no French version exists internationally. AP reports that large numbers of English-speakers have been selling their homes and moving out of Quebec. [*The Philadelphia Inquirer*, August 11, 1996. Submitted by Edwin Harler].

France, itself famous for dogged criticism of English words creeping into its national tongue, may be backing off a little. France's Constitutional Council ruled that the use of some foreign words in broadcasting and advertising is okay in limited instances. Then the Council ruled that Culture Minister Jacques Toubon's proposal for new French words to replace English words was unconstitutional. Now, the Institut de France's Academie Francaise has announced that its next dictionary will include some English words that have no French equivalent. [*Los Angeles Times*, p.B8, January 25, 1996.]

Legislation under consideration by the government of Estonia would make the Estonian language the official language of the country. These discussions have caused the nation's Russian minority to fear further isolation. [*Los Angeles Times*, p.H2, March 21, 1995.]

Moldova has suspended the law which had made Russian the official language of that country. [*New York Times*, p.2, April 2, 1995.]

The Washington Post reports that court processes nationwide are being slowed by the lack of language interpreters. Costs of court proceedings have also increased. [*Washington Post*, p. A1, September 26, 1995.]

South Africa's new, post-apartheid Constitution was passed by that nation's parliament recently. But at one point in time, it looked like the Constitution's passage was going to be stopped by disagreements over language policy. The National Party, which represents the majority of the Afrikaans-speaking whites, withheld its support until it received some assurances on minority language rights. Many of the National Party's members want to maintain separate

schools conducted in Afrikaans. The agreed-to compromise is a constitutional guarantee that the government "must consider" allowing single-language schools to exist in limited circumstances. [A *Washington Post* article, reprinted in the *Des Moines Register*, p. A10, May 9, 1996].

Has English become the international language? Some counter-examples:

- Chinese officials have implemented rules to limit the use of English words, complaining the popularity of some English words is "corrupting" the language. [*Wall Street Journal*, p. A13, March 20, 1996.]
- The government of Indonesia has issued an anti-English edict, resulting in businesses and office towers changing names and removing English-language signs in a spirit of independence. [*Wall Street Journal*, August 18, 1995.]
- Complaints are rising from a multitude of other countries about the domination of the English language on the Internet. [*New York Times*, p. E1, April 14, 1996.]
- A law making English and Spanish the official languages of Puerto Rico resulted in controversy. Puerto Ricans protested the fact that English had been given the same official status as Spanish. [*New York Times*, p.A6, January 29, 1993.]

Thanks again to those who sent in articles. Please send any articles you come across regarding news of the world language problem to me at: Mark Lambert, 3501 University Ave., Des Moines, IA 50311. Or, send me an e-mail message giving the source and date, and I can look it up. My e-mail address is: 2080361@mcimail.com. Thanks.

Raporto de USEJ

Raporto Aŭtuna, 1996 de la Usona

Esperantista Junularo

Verkis Daniel A. CUTHBERT,
Prezidanto de USEJ

Dum la somero USEJ multe aktivis. Sur ambaŭ flankoj de la mondo—loknivele kaj nacie. Kun la baldaŭa alveno de la vintro kaj la novjaro, USEJ intencas festi silvestron pro sukcesa jaro!

Je la internacia nivelo kvar Esperantistaj junuloj venis el Usono al Eŭropo ĉi-someron. Ĉe ĉiuj kongresoj: UK, IJK kaj la Kultura Esperantista Festivalo en Kopenhago (KEF 5), ĉeestis minimume tri usonaj junuloj. Dum la IJK du membroj de la USEJ-estraro, Daniel Cuthbert kaj Jozef Troung, partoprenis estrarkunsidon de TEJO, la mondskala junulara organizaĵo. Tie la usonanoj subtenis la plifortigon de la amerika agado, ĝenerale, kaj la partoprenon de Usono specife.

Dum la IJK, Sinjoro Ciro Gomes De Freitas de Brazilo, profesia televidisto, faris filmon de la kongreso kaj la mondo junul-esperantista. USEJ, JEFO (Francio) kaj GEJ (Germanio) kune subtenas tiun projekton, kun la prezidanto de la franca junularo (JEFO) kiel la kunordiganto. Daniel Cuthbert reprezentas USEJ. La celo estas por havi la filmon en Esperanto kun fremdlingvaj subtitoloj. La videobendo eventuale vendeblos kaj utilos kiel ilo por publikigi la junan movadon ĉirkaŭ la mondo. Tiu tipo de kooperativa projekto estas ekzemplo de la internaciaj rilatoj de USEJ, kaj ekzemplo de la kunlaborado de la monda junularo por plibonigi Esperanton.

En la loka agado ĉi-someron, la NAJT-kongreseto inter la kanada junularo kaj la usona tre bone sukcesis. Venis dudek homoj, dek tri el Kanado kaj Kebekio, sep el Usono, unu el Prago kaj du germanoj. La

semajnfino estis tempo de klaĉado, ludado, kaj diskutado. Lignofajro estis parto de la programo kaj dume ludis Jed Metzler sian banĝon.

Dum NAJT, la sekvonta kogreseto estis reklamita, la Aŭtuna Renkontiĝo Esperantista (ARE) en Okemo, Vermont. Estas ĝi kanada renkontiĝo, sed USEJ estos bonvena parto de la programo, kaj USEJanoj estos bonvenaj.

Dum la malvarmiĝantaj monatoj de aŭtuno, USEJ daŭras forte labori—kaj ĉiuj atendas la kongresojn printempajn, kaj bonŝancplenan novjaron.

Por kontakti la verkiston kun demandoj, komentoj, ktp.:

Daniel Cuthbert
The Johns Hopkins Univ.
3215 N. Charles-1010
Baltimore, MD 21218.
Tel. (410) 467-1371,
Ret: <daniel@jhu.edu>

Testimonials from page 5

“It should be taught as a second language beginning in elementary school.”

—John Champlin, M.D.

“Excellent language for elementary schools because of: a) a concept of a foreign language; b) worldwide penpals; c) better grammatical understanding; d) aids learning another foreign language.”

—Jim Droege, U.S. Army officer, Army Language School

“Esperanto is a necessary first step to world welfare. It should be taught in schools

—Raymond de Lozier, engineer

“Teaching Esperanto in schools would go a long way toward its general acceptance in our country

—Karen Roches, bio-engineer

“It would be very desirable to have it as an elective in our high schools and colleges.”

—Douglas Voegeli, bio-engineer

“Exciting and intriguing language. Schools are not successful in teaching foreign languages but introducing Esperanto would at least inform that it exists. For motivation, show its usefulness in telecommunications, international conferences, etc.”

—Glenn Williams, computer consultant

“Esperanto is very easy and important for travel and doing business in other countries.”

—Dan Quoc Huynh

“I have more respect for Esperanto than when I started. I now understand that it is a living language in its own right”

—Johnny WALKER, computer assistant

To receive more information about Esperanto, including the first lesson of a FREE ten-lesson postal course, call:

(800) ESPERANTO
(800) 377-3726

Or write to the central office.

Summer Esperanto Workshops for 1997

This summer, as in recent summers, there are two excellent residential Esperanto classes available, one at San Francisco State University and one at the University of Hartford.

With instructors from all over the world, either course offers an outstanding opportunity for a beginner to learn Esperanto, or an Esperantist at any level of ability to improve.

San Francisco

In its 28th year, the Summer Esperanto Workshop at San Francisco State University offers classes for students of any level of ability in Esperanto and a wide range of additional activities.

Meeting from June 23–July 11, 1997, four different course offerings are available. Each course receives full University credit (3 units) and each has a registration fee of \$420. (Some fellowships are available.)

Housing on campus for three weeks including all meals is \$540 per person double occupancy or \$720 per person single occupancy.

“Welcome to Esperanto” (Beginning Esperanto). Specific training in standard spoken and written Esperanto for students new to the language. Discussion of the long-term goals of Esperanto and how it is used for international communication, including travel and education. A basis for continued independent study and an adequate background for teachers intending to introduce Esperanto in elementary school enrichment programs.

“Gaining confidence in Esperanto” (Intermediate Esperanto I). For those who have made an initial study of Esperanto. The course is conducted in Esperanto and stresses conversational ability while

including a systematic review of structure and vocabulary. Students will role-play situations they would encounter at international meetings of Esperanto speakers and in Esperanto-speaking homes.

“Learning and teaching Esperanto” (Intermediate Esperanto II). For students with the ability to understand and participate in class sessions conducted entirely in Esperanto. A broad range of communicated activities is used to develop language skills and proficiency. The materials and approaches give prospective and practicing teachers an abundance of models, techniques, and materials to enliven their own teaching. Review and practice with focus on effective learning of pronunciation, structure, and the cultural tradition of Esperanto.

“Language, Linguistics, Culture, Literature” (Advanced Esperanto). This course addresses the needs of advanced students by taking up topics in Esperanto language (current usage and developments), language skills (translating and interpreting), applied linguistics (what are the real rules of the language?), culture (indigenous and international), and literature (reading and discussion). This varied focus is especially useful for those preparing to teach or take advanced examinations in Esperanto.

The instructors this year include **D-ro Grant GOODALL, Derek ROFF, Trevor STEELE, and Dorothy STERMER.**

So far students are coming from Denmark, Finland, Italy, El Salvador, Panama, Costa Rica, Belize, Mexico, Canada, and Japan.

For information about courses, fellowships, housing and

application forms contact:

Cathy SCHULZE
410 Darrell Rd.
Hillsborough, CA 94010
(415) 342-1796

Hartford

For the seventh year, the University of Hartford will once again be offering its highly successful Esperanto Summer Workshop from July 6–July 11, 1997.

Tuition is \$295 for one credit, \$225 on a noncredit basis. Housing, in comfortable air-conditioned on-campus accommodation is available for \$100 for the full week.

Intensive courses will be offered at three levels:

Elementary Esperanto provides an introduction to Esperanto and prepares students for conversation and writing on which they can build on their own.

Intermediate Esperanto caters to students with some knowledge of the language and a need to build fluency.

Advanced Esperanto gives particular attention to the teaching of Esperanto and is especially recommended for teachers wishing to use the language in their professional work.

The program, available as a residential or non-residential option, will be held on the University's pleasant suburban campus in Connecticut.

Instructors this year include **Joseph CONROY, Dorothy HOLLAND, and Spomenka STIMEČ.**

For more information call (800) 234-4412 or (860) 768-4978 or send e-mail to: <tonkin@uhavax.hartford.edu>.

Vojaĝu kun ni en Esperantio '97

San Francisco State University
23 June-11 July ; 3-week intensive
multilevel courses - Instructors: Derek
Roff, Grant Goodall, Dorothy
Stermer. The best in the world! You
may attend the 3-week course, or only
the last week as part of the -
Oficiala Antaŭ-Kongreso: 14-18 July
San Francisco and New Zealand.

Tra Nov-Zelando - 13-18 julio

Pro transiro de la internacia datlinio, ni
perdos unu tutan tagon survoje kaj nur
alvenos mardon frumatene. Ni vizitos la
nordan insulon, kie milda vintro ne
malhelpas ĝuadon de bela Aŭklando, kun
sia admirinda miksaĝo de Polinezia kaj
Eŭropa elementoj. Elstaras tie muzeoj, kaj
precipe la **Subakva Mondo de Kelley Tartan**
kaj la nova Antarkta Renkontiĝo, kie eblas
komuniki kun kolonio de Reĝaj Pingvenoj -
ankaŭ renkontiĝo kun lokaj Esperantistoj.

Poste ni vizitos **Rotorua dum 2 tagoj** por
pli profunde sperti la Maorian Kulturon,
inkusive la tradician Hangi koncerton kaj
festenon. Maoriaj artoj kaj metiaĵoj
videblas en la fama instituto situita ene de
la **Te Whakarewarewa geoterma rezervejo**.
La kvaran tagon, 18an Julio, ni reiros al
flughaveno por post-tageza flugo al
Adelajdo - alvenante vespere.

Esperanto Vojaĝ-Servo
6104 La Salle Avenue
Oakland CA 94611
[510] 339-2001
Fax [510] 531-0152
LusiHarmon@AOL.com

Annual ELNA Convention
University of San Francisco
11-14 July in beautiful, scenic
San Francisco.

Adelajdo estas la ĉefurbo de Suda
Aŭstralio. La kongresejo de la 82a
Universala Kongreso de Esperanto, la
bela Adelajda Kongres-Centro, situas
meze de la urbocentro (kaj tuj apud
kazinoo!). La temon de la UK,
"Toleremo kaj justeco en multkultura
mondo", aprobus d-ro Zamenhof mem.
Aŭstralio estas, samkiel Usono,
multkultura lando kiu strebas al
toleremo kaj justeco al ĉiu. Aŭstralio
estas, samkiel Usono, lando popoligita
de enmigrintoj el tre diversaj
mondpartoj, kiuj serĉis lokon kie ili
povus vivi en libereco kaj plibonigi sian
vicon kaj estontecon. Plena je
neordinaraj flaŭro kaj faŭno - bestoj
kiaj kangurooj, koaloj, ornitorinkoj,
valabioj kaj vombatoj - oni povas sperti
la ezotikan dum ĝui familiarajn
manĝojn kaj kutimojn. Krom la unika
sperto de Universala Kongreso mem,
ekskursoj al mirigaj lokoj abundas kaj
allogas. Venu al Adelajdo!

University of Hartford, 6-11 July
1-week intensive multilevel courses.
Instructors: Spomenka Stimec
Dorothy Holland, Joseph Conroy
under the guidance of Humphrey
Tonkin. A fantastic 1-week course!

53a Internacia Junulara Kongreso
Assisi, Italy - 24-31 July, 1997
Theme: "La Homo, Ĉu Super aŭ
Parto de la Naturo?"

Post-UK Ekskurso Al Mult-kultura Aŭstralio - 22 julio ĝis 3 aŭgusto.

Frumatena flugo al **Cairns** por 4 noktoj,
por ĝui la Grandan Barilan Rifon, la
tropikan pluarbaron kaj la montojn.
Tuttagan ekskurson kiu inkluzivas la
ĉarman montaran vilaĝon de **Kuranda** per
la Cairns "Scenic Commentary Train";
reveno per la ĵus-malfermita "Skyrail", la
plej longa gondola fervojo en la mondo
kun haltoj por promenadoj en la
pluarbarego; la glitado tra la supraĝo de
la pluarbarego donas vidojn de la **Korala
Maro kaj Verda Insulo**. Posttageza
vizito al **Tjapukai Kultura Parko**.

Plena tago ĝuante nordorientan
Aŭstralion; al la **Granda Barila Rifo** per
vitroplanka boato. Plena tago por ĝui
Cairns kaj/aŭ elekteblan ekskurson en
sovaĝejon. Tiam flugo al Sidneo por 3
noktoj, urbovizitado, opero, havena
ponto, fortikaĝo Denison kaj la
historiplana Roka Regiono. Flugu hejmen
3an aŭgusto, aŭ almetu ekstran ekskurson
al **Ayers Roko**.

**Mirindaj eblecoj vojaĝi en internacia
grupo ĝuante Esperanton kaj belegajn
vidindaĵojn.**

ELNA
Esperanto League for North America
P.O. Box 1129
El Cerrito CA 94530

Non-Profit Org.
U.S. Postage
PAID
Permit #1040
Leesburg, FL 34748